

บทที่ 5

การสรุปผล อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนคอมพิวเตอร์ศึกษา โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนคอมพิวเตอร์ศึกษา โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมความเป็นครูอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ในการดำเนินการพบปัญหาเรื่องการใช้จิตตปัญญาในชั้นเรียนในช่วงแรก และสามารถปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมได้ และนักศึกษาสนุกกับกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

อภิปรายผล

1. การพัฒนาระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครูรายวิชาวิธีสอนคอมพิวเตอร์ศึกษา โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ทำให้เกิดรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากผลการประเมินรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) โดยที่มนักวิจัยด้วยกระบวนการชุมชนวิชาชีพแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community : PLC) ทำให้ได้แนวการสอนที่สามารถบูรณาการทั้งสามหลักการได้จริง และเมื่อนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนแล้ว ผลจากการประเมินโดยนักศึกษายังพบว่านักศึกษามีพัฒนาการในเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้โดยมีการปรับพฤติกรรมตามการประเมินตนเอง การประเมินของเพื่อน และการประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน ทำให้พบข้อบกพร่อง หรือเสริมจุดเด่นของนักศึกษาได้จากการใช้ระบบพี่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับ Knight (2004) ที่กล่าวว่า การชี้แนะที่นำไปใช้ได้จริงมีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ปฏิบัติได้จริง ช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการชี้แนะแต่ละครั้งเน้นไปที่การนำความรู้หรือทักษะไปใช้ได้จริง นอกจากนี้การใช้จิตตปัญญาศึกษายังมีส่วนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น โดยนักศึกษาส่วนใหญ่รู้ว่าตนเองต้องการเป็นครูที่ดีหลังสำเร็จการศึกษา ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ คือมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบในการจัดทำผลงานร่วมกับกลุ่มและการส่งผลงาน และเข้าใจผู้อื่นโดยการให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติ หรือการเป็นผู้ฟังที่ดีในขณะที่เพื่อนนำเสนอผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับธนา นิลชัยโกวิทย์ (2551) ที่กล่าวว่าสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีสองประการได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลคือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในตัวสมาชิกแต่ละคนและสามารถสังเกตได้ด้วยตนเองหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นการเปลี่ยนแปลงภายในและส่วนที่แสดงออกมากเป็นรูปธรรม และ 2) การเปลี่ยนแปลงระดับกลุ่มหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับกลุ่มทั้งหมด

โดยรวมเป็นวิถีปฏิบัติและแบบแผนปฏิสัมพันธ์ภายในใจกลุ่มที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอริยพร คุโรตะ (2556) ที่ได้ศึกษาการใช้จิตตปัญญาศึกษาในการสอนนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้จิตตปัญญาศึกษาสามารถสนับสนุนการพัฒนาความสนใจ ความเข้าใจ การควบคุมอารมณ์ตนเอง การเอาใจใส่ ความเมตตาต่อตนเองและผู้อื่นและพฤติกรรมที่ส่งเสริมและเปลี่ยนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เสริมสร้างการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและการสร้างจุดแข็งและทักษะภายในตนเองที่ดีขึ้น การใช้วิจัยเป็นฐานเป็นกระบวนการที่สอดคล้องอยู่ในการเรียนการสอนโดยผู้สอนแจ้งให้นักศึกษาทราบว่าการประเมินต่าง ๆ เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิจัยในชั้นเรียน ตัวนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ได้รับรู้กระบวนการวิจัย ร่วมอภิปรายถึงการดำเนินการวิจัยซึ่งอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาได้ฝึกฝนการดำเนินงานวิจัย รวมถึงการวิเคราะห์และอภิปรายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ซึ่งนักศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ได้

2. ผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาในครั้งที่สองมีพัฒนาการดีขึ้นทุกด้านจากการประเมินครั้งแรก โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งห้องมีความกระตือรือร้น รู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ การให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมทั้งกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินเพื่อนร่วมชั้นเพื่อการปรับปรุง ทำให้สามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไปใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้ ซึ่งสอดคล้องกับ รสวลีย์ อักษรวงศ์ (2561) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยใช้การนิเทศตามกระบวนการระบบพี่เลี้ยง พบว่านักศึกษาสะท้อนผลเชิงบวกเกี่ยวกับตนเองในด้านความสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active learning ได้แก่ การสร้างสถานการณ์ปัญหาการตั้งคำถามกระตุ้นการคิดการส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันการให้โอกาสนักเรียนได้คิดไตร่ตรอง การทบทวนความรู้ การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง นักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ฝึกฝนทักษะการสอนของตน

3. ปัญหาการนำจิตตปัญญาศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดีเป็นธรรมชาติสำหรับผู้สอนเองยังคงมีปัญหาในการนำไปใช้ เนื่องจากยังขาดทักษะการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม กิจกรรมจิตตปัญญาที่นำมาใช้ก็ยังสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตระหนักในความต้องการของตน และใส่ใจเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมจิตตปัญญาให้สามารถนำมาสอดคล้องในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างกลมกลืน
2. ในรายวิชาวิธีสอนคอมพิวเตอร์ศึกษา นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์จริงในสถานศึกษาโดยการทดลองสอนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ในช่วงเวลาดังกล่าวควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้กระบวนการ

บูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน เพื่อจะได้นำผลมาปรับใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพต่อไป

3. ควรทำความเข้าใจกับนักศึกษาเรื่องการประเมินเพื่อนร่วมชั้น เนื่องจากในครั้งแรกของการประเมินนักศึกษามักจะประเมินเพื่อนด้วยคะแนนที่สูงเกินจริง ทำให้ผลการประเมินไม่เที่ยงตรง และเพื่อนที่ได้รับการประเมินไม่สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงได้

4. ควรกระตุ้นให้นักศึกษาหาความรู้นอกห้องเรียนในหัวข้อที่นักศึกษาสนใจโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนให้นักศึกษา ได้แสดงออกอย่างอิสระในชั้นเรียน

5. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ระบบพี่เลี้ยงและการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานในรายวิชาอื่น ๆ

